

తెలుగులో నిఘంటువులు, పదపట్టికల తయారీలో సమస్యలు

డాక్టర్ చవ్వా వెంకటరెడ్డి,

అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్,

తెలుగు శాఖ,

పాలమూరు విశ్వవిద్యాలయం, మహబూబ్ నగర్

సెల్ : 7989274350

వ్యాససంక్షిప్తం

భాషా విజ్ఞానంలో నిఘంటువులు, పదపట్టికలు భాషా సంపదను సంరక్షించే కీలకమైన సాధనాలు. ఇవి పదప్రయోగాన్ని, అర్థాలను, వ్యాకరణ పరమైన సంబంధాలను నిశితంగా అధ్యయనం చేసి, భాషా అభివృద్ధికి సహాయపడతాయి. తెలుగు భాష, దాని ప్రాచీనత, విస్తృత పదసంపద, విభిన్న మాండలికాలు, వివిధ శాస్త్ర, సాంకేతిక రంగాల్లో ప్రవేశించడం వలన నిఘంటువుల తయారీలో అనేక సవాళ్లు ఎదురవుతున్నాయి. ఈ పరిశోధన వ్యాసం "తెలుగులో నిఘంటువులు, పదపట్టికల తయారీలో సమస్యలు" అనే అంశాన్ని విశ్లేషిస్తూ, వాటి పరిష్కార మార్గాలను పరిశీలిస్తుంది.

కీలక పదాలు: తెలుగు నిఘంటువులు, పదపట్టికలు, మాండలికాలు, వ్యాకరణం, భాషా అభివృద్ధి, ప్రామాణీకరణ.

1. పరిచయం

ఈ ప్రపంచంలో మానవుని అభివృద్ధికి అతి ప్రధాన సాధనంగా నిలుస్తోంది భాష. ఈ భాషను నిత్యపరివర్ధనం చేసేది పదజాలం. ఒక భాషను మాట్లాడేవారందరికీ ఆ భాషలోని పదాలన్నీ తెలిసి ఉండాలన్న అవసరం లేదు. వ్యవహారానికి సంబంధించిన మేరకు పదజాలం ఉంటే సరిపోతుంది. అయితే సాహిత్య స్రజన చేసేవారికి విస్తృతంగా పదజాలం అవసరమౌతుంది. సాహిత్య స్రజనకి అన్నంత మాత్రాన ఇతరులకు అవసరం

కాదని భావం కాదు. వారికీ కొన్ని సందర్భాల్లో విస్తృతమైన పదజాలపు పరిజ్ఞానం అవసరమౌతుంది. ఆ అవసరాన్ని తీర్చేవే నిఘంటువులు, పదకోశాలు.

నిఘంటువులు, పదకోశాలు భాషా పరిజ్ఞానానికి, సమర్థవంతమైన సమాచార ప్రసారానికి అత్యంత ముఖ్యమైన సాధనాలు. నిఘంటువు ఒక భాషలోని పదాల అర్థాలు, ఉచ్చారణ, వ్యుత్పత్తి (పదపు మూలం), వ్యాకరణ సంబంధిత సమాచారం (పద భాగం, లింగం, వచనం మొదలైనవి), ఉపయోగ ఉదాహరణలను కలిగి ఉండే ఒక సూచన గ్రంథం. నిఘంటువుల ప్రాథమిక ఉపయోగం తెలియని పదాల అర్థాలను తెలుసుకోవడం. ఇది భాషను అర్థం చేసుకోవడానికి, నేర్చుకోవడానికి పునాది.

చాలా నిఘంటువులు పదాల సరైన ఉచ్చారణను సూచిస్తాయి, ఇది భాషను సరిగ్గా మాట్లాడటానికి సహాయపడుతుంది. అలాగే నిఘంటువులు పదాల చారిత్రక మూలాలు, కాలక్రమంలో అవి ఎలా అభివృద్ధి చెందాయో తెలియజేస్తాయి, ఇది భాష యొక్క లోతైన అవగాహనకు దారితీస్తుంది.

నిఘంటువులు ఒక పదం ఏ రకమైనది (నామవాచకం, క్రియ, విశేషణం మొదలైనవి), దాని వ్యాకరణ నియమాలను తెలుసుకోవడానికి సహాయపడతాయి. తరచుగా పదాలను ఎలా ఉపయోగించాలో చూపించడానికి ఉదాహరణ వాక్యాలను అందిస్తాయి.

ఇక పదకోశాల విషయానికి వస్తే అవి ఒక భాషలోని పదాలను, వాటి యొక్క అర్థాల ప్రకారం సమూహపరిచే ఒక సూచన గ్రంథాలు. ఇవి ముఖ్యంగా ఒక పదానికి సమానార్థకాలు, వ్యతిరేకార్థకాలు (antonyms) తెలుసుకోవడానికి ఉపయోగపడతాయి. పదకోశం కొత్త, మరింత కచ్చితమైన పదాలను నేర్చుకోవడానికి సహాయపడుతుంది. రచనలో ఒకే పదాన్ని పదే పదే ఉపయోగించకుండా ఉండటానికి, రచన మరింత ఆసక్తికరంగా చేయడానికి పదకోశం సమానార్థకాలను అందిస్తుంది. ఒక నిర్దిష్ట సందర్భానికి సరిపోయే ఉత్తమమైన పదాన్ని ఎంచుకోవడానికి పదకోశం సహాయపడుతుంది. కొన్నిసార్లు అనేక సమానార్థకాలు ఉన్నప్పటికీ, వాటిలో కొన్ని మాత్రమే నిర్దిష్ట పరిస్థితికి తగినవిగా ఉంటాయి. పదకోశం

ఉపయోగించడం ద్వారా రచయితలు, మాట్లాడేవారు తమ ఆలోచనలను మరింత స్పష్టంగా, ప్రభావవంతంగా వ్యక్తీకరించగలరు.

సారాంశంగా చెప్పాలంటే నిఘంటువులు, పదకోశాలు రెండూ భాషా నైపుణ్యాలను మెరుగుపరచడానికి, సమర్థవంతమైన సమాచార ప్రసారం కోసం చాలా ముఖ్యమైనవి. నిఘంటువులు పదాల ప్రాథమిక అర్థాలు, సమాచారాన్ని అందిస్తే, పదకోశాలు పదజాలాన్ని విస్తరించడానికి, వ్యక్తీకరణను మెరుగుపరచడానికి సహాయపడతాయి. కాబట్టి, భాషను నేర్చుకునే ప్రతి ఒక్కరూ, భాషను సమర్థవంతంగా ఉపయోగించాలనుకునే ప్రతి ఒక్కరూ ఈ రెండు సాధనాలను ఉపయోగించడం చాలా అవసరం.

అయితే ఈ నిఘంటువుల, పదకోశాల నిర్మాణం ఒక నిర్దిష్టమైన క్రమపద్ధతిలో ఉంటుంది. ఆ నిర్మాణ క్రమాన్ని పరిశీలిద్దాం-

2. నిఘంటువుల, పదకోశాల నిర్మాణ క్రమం

నిఘంటువులు, పదకోశాలు రెండూ సమాచారాన్ని క్రమబద్ధంగా అందించడానికి నిర్దిష్ట నిర్మాణ క్రమాన్ని అనుసరిస్తాయి. వాటి నిర్మాణం ఎలా ఉంటుందో ఇక్కడ తెలుసుకుందాం:

2.1 నిఘంటువు నిర్మాణక్రమం

1. **అక్షర క్రమం (Alphabetical Order):** నిఘంటువులోని పదాలన్నీ తెలుగు అక్షరమాల క్రమంలో అమర్చబడి ఉంటాయి. ఇది ఒక నిర్దిష్ట పదాన్ని సులభంగా కనుగొనడానికి సహాయపడుతుంది.
2. **శీర్షిక పదం (Headword):** ప్రతి పదానికి ఒక శీర్షిక పదం ఉంటుంది. ఇది నిఘంటువులో నిర్వచించబడే ప్రధాన పదం. ఇది సాధారణంగా ప్రత్యేకమైన ఫాంట్ లో ఉంటుంది.
3. **ఉచ్చారణ (Pronunciation):** కొన్ని నిఘంటువులు శీర్షిక పదపు సరైన ఉచ్చారణను సూచిస్తాయి. ఇది సాధారణంగా ధ్వని గుర్తుల (phonetic symbols) ద్వారా చూపబడుతుంది.

4. **పద భాగం (Part of Speech):** శీర్షిక పదం ఏ వ్యాకరణ విభాగానికి (నామవాచకం, క్రియ, విశేషణం మొదలైనవి) చెందినదో సూచిస్తారు.
5. **అర్థాలు (Definitions):** శీర్షిక పదానికి ఒకటి లేదా అంతకంటే ఎక్కువ అర్థాలు ఉండవచ్చు. ఈ అర్థాలు స్పష్టంగా, సంక్షిప్తంగా వివరించబడతాయి. వేర్వేరు సందర్భాలలో పదానికి ఉండే విభిన్న అర్థాలను వేర్వేరుగా నంబర్లు లేదా బుల్లెట్ పాయింట్ల ద్వారా చూపవచ్చు.
6. **వ్యుత్పత్తి శాస్త్రం (Etymology):** కొన్ని నిఘంటువులు పదపు మూలాన్ని, అది ఏ భాష నుండి వచ్చిందో తెలియజేస్తాయి. పదపు చారిత్రక అభివృద్ధిని కూడా వివరించవచ్చు.
7. **ఉపయోగ ఉదాహరణలు (Usage Examples):** పదపు అర్థాన్ని స్పష్టంగా చూపించడానికి, దానిని ఎలా ఉపయోగించాలో తెలియజేయడానికి ఉదాహరణ వాక్యాలు ఇవ్వబడతాయి.
8. **సమానార్థకాలు మరియు వ్యతిరేకార్థకాలు (Synonyms and Antonyms):** కొన్ని నిఘంటువులు పదానికి సమానార్థకాలను, వ్యతిరేకార్థకాలను కూడా కలిగి ఉంటాయి, అయితే ఇది ప్రధానంగా పదకోశాల లక్షణం.
9. **రూపాంతరాలు (Inflections/Forms):** కొన్నిసార్లు పదాల వివిధ రూపాలు (బహువచనం, క్రియ యొక్క వివిధ కాలాలు మొదలైనవి) కూడా ఇవ్వబడతాయి.
10. **చిత్రాలు లేదా రేఖాచిత్రాలు (Illustrations or Diagrams):** కొన్ని ప్రత్యేకమైన నిఘంటువులు (ఉదాహరణకు, పిల్లల కోసం లేదా శాస్త్రీయ పదాల కోసం) పదాల అర్థాన్ని దృశ్యమానం చేయడానికి చిత్రాలను లేదా రేఖాచిత్రాలను కలిగి ఉండవచ్చు.

2.2 పదకోశాల నిర్మాణ క్రమం:

పదకోశాలు సాధారణంగా ఈ క్రింది క్రమంలో నిర్మించబడి ఉంటాయి:

1. **అక్షర క్రమం (Alphabetical Order):** నిఘంటువుల మాదిరిగానే, పదకోశంలోని పదాలు కూడా తెలుగు అక్షరమాల క్రమంలో అమర్చబడి ఉంటాయి.

2. **శీర్షిక పదం (Headword):** ప్రతి పదానికి ఒక శీర్షిక పదం ఉంటుంది. ఇది సమానార్థకాలు మరియు వ్యతిరేకార్థకాలు కనుగొనవలసిన ప్రధాన పదం.
3. **సమానార్థకాలు (Synonyms):** శీర్షిక పదానికి సమానమైన లేదా దగ్గరి అర్థం కలిగిన పదాల జాబితా ఇవ్వబడుతుంది. సందర్భాన్ని బట్టి ఈ సమానార్థకాలు వేర్వేరు సమూహాలుగా విభజించబడవచ్చు.
4. **వ్యతిరేకార్థకాలు (Antonyms):** శీర్షిక పదానికి వ్యతిరేకమైన అర్థం కలిగిన పదాల జాబితా ఇవ్వబడుతుంది.
5. **సంబంధిత పదాలు (Related Words):** కొన్ని పదకోశాలలో సమానార్థకాలు, వ్యతిరేకార్థకాలతో పాటుగా సంబంధిత పదాలు కూడా ఇవ్వబడతాయి. ఇవి ప్రధాన పదానికి నేరుగా సమానార్థకాలు కానప్పటికీ, వాటితో ఏదో ఒక రకమైన సంబంధాన్ని కలిగి ఉంటాయి.
6. **ఉపయోగ ఉదాహరణలు (Usage Examples):** కొన్ని పదకోశాలు సమానార్థకాలను ఎలా ఉపయోగించాలో చూపించడానికి ఉదాహరణ వాక్యాలను కూడా కలిగి ఉండవచ్చు. ఇది సరైన పదాన్ని ఎంచుకోవడానికి సహాయపడుతుంది.
7. **వర్గీకరణ (Categorization):** కొన్ని పదకోశాలు అర్థాల యొక్క సూక్ష్మభేదాల ఆధారంగా సమానార్థకాలను వేర్వేరు వర్గాలుగా విభజించవచ్చు.

కాబట్టి, నిఘంటువులు పదాల అర్థాలు, ఇతర ప్రాథమిక సమాచారాన్ని అందించడానికి ఒక నిర్దిష్ట క్రమాన్ని అనుసరిస్తే, పదకోశాలు ఒక పదపు వివిధ సంబంధిత పదాలను (ముఖ్యంగా సమానార్థకాలు మరియు వ్యతిరేకార్థకాలు) అందించడానికి ఒక నిర్దిష్ట క్రమాన్ని అనుసరిస్తాయి. ఈ నిర్మాణం వినియోగదారులకు కావలసిన సమాచారాన్ని త్వరగా, సులభంగా కనుగొనడంలో సహాయపడుతుంది.

3. తెలుగులో నిఘంటువులు, పదపట్టికల తయారీలో సమస్యలు

పైకి సులభంగా కనిపించే ఈ క్రమం నిర్మాణంలో అంత సులభం కాదు. నిఘంటువులను, పదకోశాలను తయారు చేసే సమయంలో అనేక సమస్యలు ఎదురవుతాయి. వాటిని ఇక్కడ గమనిద్దాం-

3.1 భాషా శాస్త్రపరమైన సమస్యలు

- పదబంధాల వైవిధ్యం:** ఒకే పదానికి వివిధ సందర్భాలలో వేర్వేరు అర్థాలు ఉండటంతో వాటిని సమగ్రంగా అందుబాటులోకి తేవడం కష్టం. ఉదాహరణకు కళ్ళు అనే పదం శారీరక అర్థంలో "Eyes" కూా, కాని ఈ పదాన్నే విశ్వాసం లేదా దృష్టికోణం అనే అర్థంలో వేరుగా ఉపయోగించవచ్చు. ఇదేవిధంగా గూడు అంటే పక్షుల నివాసం (Nest), కాని ఒక వేళ చీకటి గూడు అంటే ముఠా లేదా ముఠా స్థావరం (Den) అని అర్థం అవుతుంది. ఇలాంటివాటిని నిఘంటువుల్లో సముచితంగా వర్గీకరించడం చాలా క్లిష్టం.
- పద పరిణామం:** కాలానుగుణంగా పదప్రయోగాలు మారిపోతాయి. పాత పదాలు లుప్తమవడం, కొత్త పదాలు ప్రవేశించడం వల్ల నిఘంటువుల నవీకరణ సవాలుగా మారుతుంది. ఉదాహరణకు కుంభకర్ణుడు అనే పదం ప్రాచీన గ్రంథమైన రామాయణంలో ఒక రాక్షసుడిని సూచించగా, ఇప్పుడది నిద్రపోయే మనిషిని సూచించగలదు. అలాగే, కొత్త పదాలు ప్రవేశిస్తాయి (Ex: "సెల్ ఫోన్", "కంప్యూటర్"). వీటికి సముచిత తెలుగు పదాలను నిర్ణయించడం కష్టం.
- సామాన్య భాష vs సాహిత్య భాష:** ప్రామాణిక తెలుగు భాష, వాడుక భాష, ప్రాంతీయ మాండలికాలు, సాహిత్య భాషల మధ్య వ్యత్యాసాలు ఉండటంతో ఏ పదాలను చేర్చాలి అనే సందిగ్ధం ఉంటుంది. ఉదాహరణకు సమాస పదాలను వేర్వేరుగా చేర్చాలా, లేక వాటిని విడదీసి పొందుపరచాలా అనే సందిగ్ధత ఉంటుంది. **దిక్కుతోచని** అనే పదాన్ని **దిక్కు + తూచని** గా విడదీసి అర్థం చెప్పాలా? సమస్తపదంగా దాని అర్థాన్ని చెప్పాలో క్లిష్టమౌతుంది. సంస్కృత, ప్రాకృత, దేశ్య పదాల సమీకరణంలో భిన్నాభిప్రాయాలు ఉంటాయి. వీటిని నిఘంటువుల్లో, పదకోశాల్లో నిర్దిష్టస్థానంలో పేర్కొనడం కష్టతరమౌతుంది.
- సమానార్థక పదాలు, పరామర్శ పదాలు:** కొన్నిసార్లు ఒక పదానికి అనేక సమానార్థక పదాలు ఉంటాయి, అందుకు కారణం తెలుగులో తెలుగులో **ప్రామాణిక భాష (Standard Telugu)** – సాహిత్యం, ప్రభుత్వ పత్రికల్లో ఉపయోగించే భాష; **మాండలిక భాష (Dialectical Telugu)** – ప్రాంతీయంగా

భిన్నంగా ఉంటుంది (ఉదా: తెలంగాణా తెలుగు, కోస్తా తెలుగు); **వాడుక భాష (Colloquial Telugu)**

– సాధారణ సంభాషణలో ఉపయోగించే భాష; **పురాతన భాష (Classical Telugu)** – వేదాలు,

పురాణాల్లో ఉపయోగించే భాష అనే నాలుగు ప్రధాన భాషా శైలులు ఉండడమే. నిఘంటువులో ఏ

శైలిని ప్రామాణికంగా తీసుకోవాలి? అన్ని భిన్నంగా వర్గీకరించాలా? అనే ప్రశ్నలు తలెత్తుతాయి. కానీ

వాటి సూటి అర్థాలను నిర్ధారించడం కష్టం.

3.2 సాంకేతిక సమస్యలు

- **యంత్రానువాదం మరియు NLP కు సున్నితత్వం:** తెలుగు వాక్యనిర్మాణం సంక్లిష్టమైనది, కాబట్టి నిఘంటువులను Natural Language Processing (NLP) వ్యవస్థల కోసం రూపొందించేటప్పుడు ఖచ్చితత్వాన్ని పొందడం కష్టం. తెలుగు వ్యాకరణం సంస్కృత ప్రభావంతో కూడిన భాష, అందుకే పద నిర్మాణం, వాక్య నిర్మాణం సంక్లిష్టంగా ఉంటుంది. ఉదాహరణకు రాముడు పాఠశాలకు వెళ్ళాడు అనే వాక్యాన్ని NLPలో చీల్చి "రాముడు", "పాఠశాలకు", "వెళ్ళాడు"గా గుర్తించడం సులభం కాదు. తెలుగులో పెద్ద డేటాబేస్ (Corpus) సరిగా లేకపోవడం వల్ల పరికరాలు సరైన పదప్రయోగాలను గుర్తించలేవు.
- **యూనికోడ్ సమస్యలు:** తెలుగు అక్షరాలను కంప్యూటరైజ్ చేయడంలో కొన్ని సాంకేతిక పరిమితులు ఉంటాయి. కొన్ని ప్రత్యేకమైన గుణింతాలు, జతాక్షరాలను సరిగ్గా ప్రదర్శించలేకపోవచ్చు. తెలుగు లిపి ప్రత్యేకమైన గుణింతాలు, జతాక్షరాలు కలిగి ఉండడం వల్ల కొన్ని ఫాంట్లు, కంప్యూటర్ ప్రోగ్రామింగ్ వ్యవస్థలు తెలుగు లిపిని పూర్తిగా రీడబుల్ గా చూపలేవు. ఉదాహరణకు "క్ష", "ఱ" వంటి అక్షరాల ప్రదర్శన సరైన విధంగా ఉండాలంటే ప్రత్యేక సాంకేతిక పరిజ్ఞానం అవసరం.
- **సిద్ధాంతపరమైన ప్రమాణీకరణ:** పదపట్టికలు తయారు చేసే సమయంలో ఏ ప్రమాణాలను అనుసరించాలి అన్న విషయంలో భిన్నాభిప్రాయాలు ఉంటాయి.

3.3 సాంస్కృతిక మరియు సామాజిక సమస్యలు

- **ప్రాంతీయ భేదాలు:** కోస్తా, రాయలసీమ, తెలంగాణ భాషల్లో వాడుకలో భిన్నతలుండడం వల్ల నిఘంటువులను సమగ్రంగా తయారు చేయడం క్లిష్టం. ఉదాహరణకు "పండగ" అనే పదం కోస్తాలో సాంప్రదాయ వేడుకకు సూచన, కానీ తెలంగాణలో అది సాధారణంగా "విపత్తు" (ఉదా: "పంటపండగ" అంటే పంట నాశనం) అనే అర్థంలో ఉపయోగించబడుతుంది. ఫలితంగా నిఘంటువులో ఏ అర్థాన్ని ప్రాముఖ్యంగా చూపించాలన్న ప్రశ్న తలెత్తుతుంది.
- **సమకాలీన పదాలను గుర్తించడం:** కొత్తగా ఏర్పడిన సాంకేతిక పదాలను తెలుగులోకి సరైన అనువాదంగా మార్చడం సవాలుగా ఉంటుంది. కొత్తగా ప్రవేశించిన పదాలను అంగీకరించాలా లేదా అన్నది ప్రశ్నగా మారుతున్నది. ఉదాహరణకు "గూగుల్ చెయ్యడం", "కాల్ చెయ్యడం"
- కొన్ని ఇంగ్లీష్ పదాలు ప్రజల ఉపయోగంలో ఉన్నాయి. వాటికి సమానమైన తెలుగు పదాలను కనుగొనడం కష్టం. ఉదాహరణకు బ్యాంక్, ఫోన్, బస్, రోడ్
- **విరుద్ధ పదాలు, అనుచిత పదాలు:** కొన్ని పదాలు కాలానుగుణంగా వివాదాస్పదంగా మారుతాయి. వాటిని నిఘంటువులో చేర్చాలా, లేక విడిచిపెట్టాలా అనే దానిపై నిర్ణయం తీసుకోవడం కష్టం. కొన్ని పదాలు సామాజికంగా అనుచితంగా మారిపోతాయి. ఉదాహరణకు పాత నిఘంటువుల్లో కొన్ని జాతిపరమైన, లింగవివక్ష పదాలు ఉన్నాయి. ఇవి కొత్త నిఘంటువుల్లో ఉండాలా? వద్దా అన్నది సమస్యగా మారుతుంది.
- **ప్రామాణీకరణ:** నిఘంటువును రూపొందించేటప్పుడు ఏ సంస్థ ప్రమాణాలు నిర్ధారించాలి అన్నది కూడా ప్రశ్నే. తెలుగు అకాడమీ, యూనివర్సిటీలు, భాషా పరిశోధకుల అభిప్రాయాలు ఒకేలా ఉండవు. భాషాపండితులు, సాహిత్యకారులు చేసే పదప్రయోగాలు ప్రమాణీకరణ సూత్రాలను అధిగమించి ఉండే అవకాశం ఉంది. అలాంటి సమయంలో ఎవరు, ఏ సంస్థ ఈ ప్రామాణీకరణను నిర్ధారించాలో తెలియని పరిస్థితి ఏర్పడవచ్చు.

4.పరిష్కార మార్గాలు

ప్రతి సమస్యకీ కొన్ని పరిష్కారాలు ఉంటాయి. అలాగే నిఘంటువులు, పదకోశాల నిర్మాణంలో ఎదురయ్యే సమస్యలకు కూడా కొన్ని పరిష్కారాలను అన్వేషించవచ్చు. వాటిలో కొన్ని ఇలా ఉన్నాయి.

1. నూతన పదజాలం, అరుపు పదాల స్వీకరణలో అనేక సవాళ్లు ఉన్నాయి. ఆక్స్ఫర్డ్ ఇంగ్లీష్ డిక్షనరీ వంటి సంస్థలు క్రమం తప్పకుండా తమ పదకోశాన్ని నవీకరిస్తున్నప్పటికీ, తెలుగులో కొత్త పదాలను, ప్రత్యేకించి ఇతర భాషల నుండి తీసుకున్న అరుపు పదాలను చేర్చడానికి వ్యవస్థీకృతమైన ప్రక్రియ లేదు . ఈ నిర్మాణాత్మక విధానం లేకపోవడం వల్ల సాంకేతికత, శాస్త్రం, వైద్యం వంటి ప్రత్యేక రంగాలలో అనేక సమకాలీన పదాలు గుర్తించబడలేదు. కాబట్టి నిఘంటువులని, పదకోశాలని నవీకరించాలి.
2. కొంతమంది నిపుణులు నిఘంటువులలో 'దేశీయ' (స్థానిక) తెలుగు పదాలకు ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలని వాదిస్తున్నప్పటికీ, భాష సమకాలీన అవసరాలకు అనుగుణంగా ఉండేలా ఆధునిక పదాలను చేర్చాల్సిన అవసరం ఉంది . విద్యా వనరులు, నిఘంటువులు ప్రస్తుత పదజాలాన్ని ప్రతిబింబించకపోతే, విద్యార్థులు నష్టపోతారు. వారు ఈ పదాల కోసం ఎక్కువగా ఆంగ్లంపై ఆధారపడవలసి ఉంటుంది. ఉదాహరణకు, 'ఆర్టిఫిషియల్ ఇంటెలిజెన్స్' (కృత్రిమ మేధస్సు), 'మెషిన్ లెర్నింగ్' (యాంత్రిక అభ్యాసం) వంటి ఆధునిక పదాలను ప్రామాణిక తెలుగు నిఘంటువులలో చేర్చాలి.
3. నూతనంగా సృష్టించబడిన పదాలను ప్రామాణికం చేయడానికి భాషావేత్తలు, విద్యావేత్తలు, ప్రభుత్వాలు, సాంస్కృతిక సంస్థల మధ్య సమన్వయంతో కూడిన ప్రయత్నం చాలా అవసరం . దురదృష్టవశాత్తు, తెలుగు భాష విషయంలో ఈ దిశగా తక్కువ పురోగతి ఉంది, ఇది దాని క్షీణతకు దోహదం చేస్తుంది .
4. తెలుగులో అనేక పదాలు సందర్భాన్ని బట్టి బహుళ అర్థాలను కలిగి ఉంటాయి. కచ్చితమైన నిఘంటు రచన, సహజ భాషా ప్రాసెసింగ్ కోసం సరైన అర్థాన్ని గుర్తించడం చాలా కీలకం.

నిఘంటువులు, పదకోశాలు అస్పష్టతను నివారించడానికి బహుళార్థక పదాలకు స్పష్టమైన, సందర్భోచిత నిర్వచనాలను అందించాలి.

5. తెలుగులో లిఖిత, వ్యావహారిక రూపాల మధ్య గణనీయమైన తేడాలు ఉన్నాయి. లిఖిత తెలుగు తరచుగా ఆధునిక వ్యావహారిక భాష నుండి భిన్నమైన పురాతన శైలిని కలిగి ఉంటుంది. నిఘంటువులు సాంప్రదాయ, సమకాలీన భాష రెండింటినీ ప్రతిబింబిస్తూ, ప్రామాణిక, వ్యావహారిక వినియోగం మధ్య అంతరాన్ని తగ్గించాలి.
6. తెలుగు ద్రావిడ భాషలలో సంస్కృతంతో ఎక్కువగా పరిచయం ఉన్న భాషగా పరిగణించబడుతుంది. ఇది సంస్కృతం నుండి విస్తారమైన పదజాలాన్ని స్వీకరించింది. అనువాదకులు, నిఘంటుకారులు ఈ పదాల మూలాన్ని తెలుసుకోవాలి. సంస్కృత-ఉత్పన్న పదాల వ్యుత్పత్తి శాస్త్రాన్ని, పరిణామాన్ని డాక్యుమెంట్ చేయడం సమగ్ర తెలుగు నిఘంటువు, పదకోశాలకు చాలా కీలకం.
7. నిఘంటువు, పదకోశాల కచ్చితత్వాన్ని, సమగ్రతను మెరుగుపరచడానికి టోకనైజేషన్, POS ట్యాగింగ్, లెమ్మటైజేషన్, వర్డ్ సెన్స్ డిసాంబిగ్యుయేషన్ వంటి అధునాతన సహజ భాషా ప్రాసెసింగ్ సాధనాలు, పద్ధతులను ఉపయోగించాలి. NER, సెంటిమెంట్ అనాలిసిస్ వంటి పనులను మెరుగుపరచడానికి తెలుగు డేటాసెట్లపై శిక్షణ పొందిన మెషిన్ లెర్నింగ్, డీప్ లెర్నింగ్ నమూనాలను ఉపయోగించాలి, ఇది మంచి నిఘంటు, పదకోశ నిర్మాణ వనరులకు దోహదం చేస్తుంది.
8. ప్రాథమిక పద సమానార్థాల కంటే ఎక్కువ సమాచారం అందించే ప్రభావవంతమైన, వినియోగదారు-స్నేహపూర్వక ద్వితీయ పదపట్టికలను (ఆంగ్లం-తెలుగు మరియు తెలుగు-ఆంగ్లం) సృష్టించడానికి ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలి. కచ్చితమైన అనువాదం, భాషా

అభ్యాసానికి సహాయపడటానికి వ్యాకరణ లక్షణాలు, సందర్భోచిత వినియోగ ఉదాహరణలు, ఆచరణాత్మక సమాచారాన్ని చేర్చాలి.

9. వివిధ డౌమెన్ట్ల నుండి లిఖిత, మాట్లాడే భాష రెండింటినీ కలిగి ఉన్న విశాలమైన విభిన్నమైన తెలుగు టెక్స్ట్ కార్పొరాలను సృష్టించడం, ఉల్లేఖించడంపై పెట్టుబడి పెట్టాలి. డేటా-ఆధారిత నిఘంటువు, పదకోశాల అభివృద్ధి సులభతరం చేయడానికి ఈ కార్పొరాలను పరిశోధకులు, నిఘంటుకారులకు అందుబాటులో ఉంచాలి.
10. తెలుగు నిఘంటువు, పదకోశ ప్రాజెక్టులకు మద్దతు ఇవ్వడానికి విద్యాసంస్థలు, ప్రభుత్వ సంస్థలు, సాంస్కృతిక సంస్థలు, సాంకేతిక సంస్థల మధ్య సహకారాన్ని ప్రోత్సహించాలి. ప్రస్తుత పరిమితులను పరిష్కరించడానికి నిఘంటువు, పదకోశాల అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు పెరిగిన నిధులు, వనరులను అభ్యర్థించాలి.
11. వినియోగదారు-స్నేహపూర్వక ఆన్లైన్ తెలుగు నిఘంటువులు, పదకోశాలను అభివృద్ధి చేయాలి, అవి సులభంగా అందుబాటులో ఉండాలి, అలాగే క్రమం తప్పకుండా నవీకరించబడాలి. వినియోగదారు అనుభవాన్ని మెరుగుపరచడానికి ఫోనెటిక్ ట్రాన్స్క్రిప్షన్లు, ఆడియో ఉచ్చారణలు, వినియోగ ఉదాహరణలు, శోధన కార్యాచరణలు వంటి లక్షణాలను చేర్చాలి.

ముగింపు

తెలుగు నిఘంటువులు, పదకోశాల తయారీ అనేక సవాళ్లను కలిగి ఉంది, వీటిలో నూతన పదజాలపు ప్రామాణీకరణ, భాషా నిర్మాణంలోని సంక్లిష్టతలు, సాంకేతిక, ఆచరణాత్మక పరిమితులు, వనరుల కొరత ఉన్నాయి. తెలుగు భాష పరిరక్షణ, అభివృద్ధి, ఆధునీకరణ కోసం సమగ్రమైన, నవీకరించబడిన నిఘంటు రచన వనరులు చాలా ముఖ్యమైనవి. ఈ సవాళ్లను అధిగమించడానికి, తెలుగు భాషాపరమైన దృశ్యాన్ని సుసంపన్నం చేయడానికి సహకార ప్రయత్నాలు, సాంకేతిక పురోగతులు, తగినంత నిధులు చాలా అవసరం.

అలా చేస్తే మెరుగైన తెలుగు నిఘంటువులు, పదకోశాలు విద్య, పరిశోధన, అనువాదం, భాష యొక్క మొత్తం

ప్రాముఖ్యతపై గణనీయమైన ప్రభావాన్ని చూపుతాయి.

ఉపయుక్త గ్రంథసూచి

Book

Murali K, A model of English-Telugu bilingual Thesaurus: A Translator's Guide, Thesis ksubmitted to University of Hyderabad, 2012

Rajani Reddy Kotla, The Treatment of Lexical Equivalence in Machine Readable Dictionaries for Machine Translation, CALTS, University of Hyderabad, Hyderabad. 2007

Sidney I. Landau, Dictionaries the Art and Craft of Lexicography, Cambridge University Press, New York 1989

Singh R.A, An Introduction to Lexicography, Central Institute of Indian Languages, Mysore 1982

Usharani Govindarajulu, Telugu nighantuvulu oka adhyayanam, Balaji colony, Tirupati. 2004

Articles

Dhana L. Rao et al, A Deep Learning Architecture for Corpus Creation for Telugu Language in B. Iyer et al. (eds.), Applied Computer Vision and Image Processing, Advances in Intelligent Systems and Computing 1155, https://doi.org/10.1007/978-981-15-4029-5_1

Durga Prasad Palnati, Resolving Lexical Level Ambiguity: Word Sense Disambiguation for Telugu Language by Exploiting IndicBERT Embeddings, October 2022
DOI:10.1007/978-981-19-4990-6_32

Komal Parashar, Telugu Data Classification, International Journal for Research in Applied Science and Engineering Technology 12(3):2852-2857, March 2024
DOI:10.22214/ijraset.2024.59508

Madhusudana D, Development of Telugu Language Software's, Journal of Integral Sciences, December 2022 DOI:10.37022/jis.v5i4.57

Prasad Pingali et al, A Dictionary Based Approach with Query Expansion to Cross Language Query Based Multi-Document Summarization: Experiments in Telugu-English, National Workshop on Artificial Intelligence, June 2006, Mumbai, India.

Rakesh K et al, Comprehensive study of deep learning based Telugu OCR: A survey, International Journal of Science and Research Archive 8(1):353-356 January 2023
10.30574/ijrsra.2023.8.1.0050

Ramakrishna Kolikipogu, et al., Decision List Algorithm for Word Sense Disambiguation for TELUGU Natural Language Processing. , Pp: 176-180. IJECCE 2249-071X

Cover Page

Subbaraju GV et al, Telugu Text Classification Using Supervised Machine Learning Algorithm, Smart Innovation, April 2022, DOI:10.1007/978-981-16-9669-5_27

Uppuluri K., Language modeling for Telugu, In: Medium (Apr. 2020). URL: <https://medium.com/p/b590a029a565>.

Vijaya Saradhi M V et al, Comprehensive study of deep learning based Telugu OCR: A survey, International Journal of Science and Research Archive, International Journal of Science and Research Archive, 2023, 08(01), 353–356, DOI: <https://doi.org/10.30574/ijmsra.2023.8.1.0050>